1937 ий 18 ДЭКАБРЬ № 95 (379) Акшэ 5 ыр.

8-шэ ИЙ ЛЭКТЭШ

Чыла эл пролэтар-шамыч, ушнызэ!

Рвэзэ коммунист

ВЛКСМ Маробком дэн Горком орган

КОММУНИСТ дэн БЭСПАРТИЙНЭ-ШАМЫЧ БЛОКЫН СЭҤЫМЫЖЭ

12 дэкабрьыштэ СССР Вэрховный Совэтым сайлымэ. Тидэ кэчэ мэмнан социализм эпохысо калыкын историйыштыжэ волгалт шогышо страницэ лийэш. СССР Вэрховный Совэтыш сайлымэ кэчын коммунист дэн бэспартийнэ-шамыч блок пэш кугу сэҥымашым ыштэн. Союз Совэт дэн Национальность Совэт дэпутатыш элна мучко калыкын выдвигатлымэ коммунист дэн бэспартийнэ-шамыч блокын кандидатышт сайлалтыныт. Избиратэльный права дэнэ пайдаланышэ 96,5 процэнт граждан-шамыч сайлымаштэ участвоватлэныт.

СССР Вэрховный Совэтыш чылажэ 1143 дэпутатым сайлымэ. Тидэ шот гыч 855 йэҥ коммунист, 288 йэҥ бэспартийный улыт. Нинэ сайлымэ дэпутат-шамыч мэмнан сэҥышэ элысэ калыкын эн сай эргышт дэн ўдырышт улыт. „Нинэ—пашазэ-шамыч, крэсаньык-шамыч, интэллигэнций, гэроичэский Йошкар Армийын доблэстный воинжэ дэн командиржэ-шамыч улыт. Нинэ—сэҥаш лийдымэ Лэнин-Сталин партийын члэнжэ-шамыч да мэмнан отэчэствын пийалжэ, эрыкшэ да нэзависимостьшо вэрч стойкий бэспартийный борэц-шамыч улыт“ („Правда“).

Дэпутат-шамыч коклаштэ тўньамбалсэ пролэтариатын вождьшо Сталин йолташ да тудын вуйлатымэ ВКП(б) ЦК Политбўро члэн-шамыч, тыгакак партий Цэнтральный Комитэтын члэнжэ-шамыч улыт.

Лэнинский комсомол большэвик партий вуйлатымэ почэш родинлан прэданнэ, калык тушман калыклан дэкэ нэнависть лийын шогышо патриот-шамычым воспитатлэн куштэн. Дэпутат-шамыч коклаштэ лэнинский комсомолын члэнжэ-шамычат йатыр улыт. Мэмнан Марий рэспубликыштэ комсомолэц-шамыч В. Д. Орэхов, А. А. Толстова, В. Н. Богданов йолташмыт сайлалтыныт.

12 дэкабрьыштэ пашазэ, крэсаньык, интэллигэнт-шамыч мэмнан элыштэ подлиннэ дэмократий улмым, Лэнин-Сталин партийлан мучашдымын прэданнэ улмыштым да совэт калыкын йэдинствожым пўтынь тўньалан адак ик кана ончыктышт. Кушто эксплоатаций укэ гын, тушто чын да кумдан дэмократий лийын кэртэш.

Капиталист эллаштэ социализм элысэ гай кумда-пўтынь калыклан пайдаланаш дэмократий укэ. Нунын дэнэ эксплоатаций озалана. А кушто эксплоатаций улогын, тушто эксплоататор кашак вэлэ пайдаланат. Дажэ эн дэмократичный капиталист элыштат сайлымаштэ шэмэр калыклан кугу ограничэнийым ыштат. Тушто тыгыдэ нацийлан ымогай эрык укэ.

Мэмнан дэнэ Вэрховный Совэтыш чыла нацийлан сайлаш да тушто шкэ прэдставитэль-шамычшым колташ эрык пумо.

Социализм элыштэ калыкын ўшанымыжым шуктэн шогымаш дэч моло кугу чэсть укэ. Пўтынь калык шкэ дэпутатштэ-шамычлан куатлэ, сэҥаш лийдымэ социалистичэский дэржавым вуйлаташышт ўшанэн пуэн.

Сталинский избиратэльный округысо избиратэль-шамычын прэдвыборный погынымаштэ дэпутат-шамычын задачышт нэргэн Сталин йолташ тыгэ ойлэн:

„Избиратэль - шамыч, калык шкэ дэпутатышт дэч тэвэ мом трэбоватлышаш улыт: нуно шкэ задачыштын кўкшытэштыже кодышт, нуно шкэ пэшаштышт политичэский обыватэль-шамыч тагытыш ынышт воло, нуно лэнинский типан политичэский дэйатэль-шамыч постэш кодышт, нуно Лэнин сэмын, тугайак раш да опрэдэльонный дэйатэль лийышт, нуно, Лэнин гайак, кучэдалмаштэ лўддымо да калык тушман шамыч дэк чаманыдымэ лийышт, нуно паша нэлэмаш тўҥэлмэ годым да горизонтышто иктаж могай шучкылык сўрэтлалташ тўҥалмэ годым кэч могай паникэ дэч, кэч могай паникэ гай дэч эрыкан лийышт, нуно, Лэнин эрыкан лиймэ сэмынак, кэч могай паникэ гай дэч тыгак эрыкан лийышт, нуно сложный вопрос - шамычым рэшатлымэ годым, кушто чыла плюс дэн минус шотышто чыла могырымат ориэнтаций да чыла могырымат шотыш нэлмэ кўлэш, Лэнин гайак, тугак мудрый да вашкыдымэ лийышт, нуно, Лэнин гайак, тугак правдивый да чэстнэ лийышт, нуно, Лэнинын йоратымэ сэмынак, тугак шкэ калыкшым йоратышт“.

12 дэкабрьыштэ СССР Вэрховный Совэтым сайлымашым. Тидэ кугу сэҥымашым партий вуйлатымэ почэш коммунист дэн бэспартийнэ-шамычын союзышт, мэмнан куатлэ совэт калык-шамыч ыштэныт.

А. А. Толстова йолташ Вэрховный Совэтын дэпутатшэ

СССР Вэрховный Совэтыш сайлымэ кэчылан Лопатин избиратэльный округ гыч Национальность Совэт дэпутатлан комсомолка Анна Афанасьйэвна Толстова йолташ сайлалтын.

15 дэкабрьыштэ эрдэнэ окружной комиссийын прэдсэдатэльжэ Суворов йолташ Толстова йолташлан Национальность Совэтыш дэпутатлан сайлалтмэ нэргэн удостовэрэным пуэн. Удостовэрэньэ налмэ годым „Толстова йолташ тыгэ манын:

—Избиратэльный комиссий члэн да чыла прэдставитэль-шамыч, тэндан коч мыйым Национальность Совэт дэпутатыш сайлышэ чыла избиратэль-шамычлан шкэмын пэш кугу куанымашэмым да таум каласэм. Тачэ кэчэ гыч мый Совэт правитэльствын члэнжэ улам. Шэмэр шамычын ўшанымыштым Лэнин-Сталин партийын пашажым шуктымаштэ оправдатлэм.

Лопатин избиратэльный округ гыч СССР Вэрховный Совэт Национальность Совэтыш дэпутат комсомолка А. А. Толстова йолташ.

СССР Вэрховный Совэтыш сайлымашын общий итогшо нэргэн Цэнтральный избиратэльный комиссийын увэртарымыжэ

1937 ий 14 дэкабрь 12 час йўдлан избиратэльный округла гыч налмэ увэр почэш СССР Вэрховный Совэтыш чылажэ 1.143 дэпутат сайлымым рэгистрироватлымэ. Сайлалтшэ чыла дэпутат-шамыч коммунист дэн бэспартийный-шамыч блокын кандидатышт улыт.

Ик мыньар утларак мўндыр да кугу огыл избиратэльный участкым шотлаш огыл гын, нунын дэч увэрым налмэк голосоватлымашэ адак ик мыньар йэшаралтэш, голосоватлымаштэ мыньар избиратэль участвоватлымым тўҥ шотышто шотлэн пуктымо. СССР мучко СССР Вэрховный Совэтыш сайлымаштэ йўк правам 93.639.478 йэҥым рэгистрироватлымэ. Избиратэльный округ-шамычын увэртарымышт почэш, нинэ избиратэль-шамыч кокла гыч 90 319 346 йэҥ участвоватлэн, йўк права дэнэ пайдаланышэ пўтынь граждан кокла гыч 96,5 процэнт лийэш.

РСФСР мучко СССР Вэрховный Совэтыш сайлымаштэ голосоватлаш праван 60.351.656 йэҥ гыч голосоватлымаштэ 58 257.245 йэҥ участвоватлэн, йўк права дэнэ пайдаланышэ пўтынь граждан кокла гыч 96,5 процэнт лийэш.

Украинский ССР мучко СССР Вэрховный Совэтыш сайлымаштэ йўк праван 17.530.751 йэҥ гыч голосоватлымаштэ 17.098 100 йэҥ участвоватлэн, йўк права дэнэ пайдаланышэ пўтынь граждан кокла гыч 97,5 процэнт лийэш.

Бэлорусский ССР мучко СССР Вэрховный Совэтыш сайлымаштэ йўк праван 3.007.342 йэҥ гыч голосоватлымаштэ 2.926.771 йэҥ участвоватлэн, йўк права дэнэ пайдаланышэ пўтынь граждан кокла гыч 97,3 процэнт лийэш.

Азэрбайджанский ССР мучко СССР Вэрховный Совэтыш сайлымаштэ йўк праван 1 648. 653 йэҥ гыч голосоватлымаштэ 1.574.792 йэҥ участвоватлэн, йўк права дэнэ пайдаланышэ пўтынь граждан кокла гыч 95.5 процэнт лийэш.

Грузинский ССР мучко СССР Вэрховный Совэтыш сайлымаштэ йўк праван 1.940.547 йэҥ гыч голосоватлымаштэ 1.861 175 йэҥ участвоватлэн, йўк права дэнэ пайдаланышэ пўтынь граждан кокла гыч 95,9 процэнт лийэш.

Армйанский ССР мучко СССР Вэрховный Совэтыш сайлымаштэ йўк праван 620 220 йэҥ гыч голосоватлымаштэ 590. 641 йэҥ участвоватлэн, йўк права дэнэ пайдаланышэ пўтынь граждан кокла гыч 95,2 процэнт лийэш.

Туркмэнский ССР мучко СССР Вэрховный Совэтыш сайлымаштэ йўк праван 652.515 йэҥ гыч голосоватлымаштэ 621 847 йэҥ участвоватлэн, права дэнэ пайдаланышэ пўтынь граждан кокла гыч 95,3 процэнт лийэш.

Узбэкский ССР мучко СССР Вэрховный Совэтыш сайлымаштэ йўк праван 3.548.441 йэҥ гыч голосованьыштэ 3.360.481 йэҥ участвоватлэн, йўк права дэнэ пайдаланышэ пўтынь граждан кокла гыч 93,5 процэнт лийэш.

Таджикский ССР мучко СССР Вэрховный Совэтыш сайлымаштэ йўк праван 751.798 йэҥ гыч голосоватлымаштэ 710.871 йэҥ участвоватлэн, голосоватлаш права дэнэ пайдаланышэ пўтынь граждан кокла гыч 94,6 процэнт лийэш.

Казахский ССР мучко СССР Вэрховный Совэтыш сайлымаштэ йўк праван 2.788.147 йэҥ гыч голосоватлымаштэ 2.660.776 йэҥ участвоватлэн, йўк права дэнэ пайдаланышэ пўтынь граждан кокла гыч 93,9 процэнт лийэш.

Киргизский ССР мучко СССР Вэрховный Совэтыш сайлымаштэ йўк праван 799.408 йэҥ гыч голосоватлымаштэ 744.647 йэҥ участвоватлэн, йўк права дэнэ пайдаланышэ пўтынь граждан кокла гыч 93,1 процэнт лийэш.

Сайлымаштэ 1.143 дэпутат гыч—855 коммунист да 288 бэспартийнэ. Дэпутат кокла гыч ўдрамаш—184, пöрйэҥ—959.

СССР Вэрховный Совэтыш сайлымашлан Цэнтральный избиратэльный комиссий.

189

СССР Вэрховный Совэтыш сайлымэ рэзультат нэргэн Цэнтральный избиратэльный комиссийын увэртарымыжэ

СССР мучко чылажэ 137185 избиратэльный участкэ да 11143 избиратэльный округ уло (Союз Совэтыш 559 да Национальность Совэтыш сайлышашлан 574). 13 дэкабрь йўдым 12 шагатлан йукым чыла округлаштыжат тичмашын альэ шотлэн пытарымэ огыл. Избиратэльный округ шамычын 13 дэкабрь 12 шагат йўдлан пумо данныйышт почэш 1.014 дэпутат сайлымым рэгистрироватлымэ. Нинэ сайлымэ чыла дэпутат-шамыч коммунист дэн бэспартийнэ-шамыч блокын кандидатышт улыт.

Улшо тичмаш данный почэш Моско олаштэ 2 739.783 избиратэль гыч 2.715.985 йэҥ, вэс сэмын манаш, 99,13 процэнт голосоватлэн, а Моско областьыштэ 2.618 403 избиратэль гыч 2,558.158 йэҥ, вэс сэмын манаш, 98 процэнт голосоватлэн.

Моско олаштэ да Моско областьыштэ сайлымэ чыла дэпутат-шамыч коммунист дэн бэспартийнэ-шамыч блокын кандидатышт улыт:

Моско ола

1) Сталин И. В.
2) Молотов В. М.
3) Хрущэв Н. С.
4) Булганин Н. А.
5) Гудов И. И.
6) Братановский Г. А.
7) Москвин И. М.
8) Комаров В. Л.
9) Лэонова О. Ф.
10) Кабанов В. И.
11) Сидоров И. И.
12) Фэдорова Т. В.
13) Бурдэнко Н. Н.
14) Пичугина П. Н.

Моско область

1) Крупскайа Н. К.
2) Малэнков Г. М.
3) Мэхлис Л. З.
4) Молоков В. С.
5) Сидоров В. С.
6) Шапошников Б. М.
7) Мальушин Н. Т.
8) Минайэв В. С.
9) Голубьэва П. И.
10) Симонжэнкова М. К.
11) Артьукин И. Д.
12) Малышэв В. А.
13) Рэдэнс С. Ф.
14) Пэтров М. П.
15) Дэдиков Н. И.
16) Хохлов И. С.

Улшо тичмаш данный почэш Лэнинград олаштэ 2.333.149 избиратэль гыч 2.244, 825 йэҥ, вэс сэмын манаш, 96,3 процэнт голосоватлэн, а Лэнинград областьыштэ 2.021.905 избиратэль гыч 1.942.042 йэҥ, вэс сэмын манаш, 96 процэнт голосоватлэн.

Лэнинград олаштэ да Лэнинград областьыштэ сайлымэ чыла дэпутат-шамыч коммунист дэн бэспартийнэ-шамыч блокын кандидатышт улыт:

Лэнинград ола

1) Жданов А. А.
2) Калинин М. И.
3) Угаров А. И.
4) Литвинов М. М.
5) Исаков И. С.
6) Сэлэзньэв А. Ф.
7) Тэвосьан И. Т.
8) Байков А. А.
9) Смирнова А. Ф.
10) Смэтанин Н. С.
11) Пэтровский А. Н.
12) Корчагина-Алэксандровскайа Е. П.

Лэнинград область

1) Толстой А. Н.
2) Дыбэнко П. Е.
3) Заковский Л. М.
4) Кузнэцов А. А.
5) Йэгоров Н. Е.
6) Таппо М. К.
7) Богданов В. Д.
8) Анцэлович Н. М.
9) Копец И. И.
10) Никитин А. Н.
11) Спирков Г. И.
12) Душэнов К. И.
13) Тьуркин П. А.

Улшо тичмаш данный почэш Минск олаштэ 174.323 избиратэль гыч 173.553 йэҥ, вэс сэмын манаш, 99,6 процэнт голосоватлэн.

Минск олаштэ сайлымэ чыла дэпутат-шамыч коммунист дэн бэспартийнэ-шамыч блокын кандидатышт улыт:

1) Ворошилов К. Е.
2) Ванэйэв В. Г.

Улшо тичмаш данный почэш Кийэв олаштэ 611.615 избиратэль гыч 602.830 йэҥ, вэс сэмын манаш, 98,6 процэнт голосоватлэн.

Кийэв олаштэ сайлымэ чыла дэпутат-шамыч коммунист дэн бэспартийнэ-шамыч блокын кандидатышт улыт:

1) Косиор С. В.
2) Богомолэц А. А.
3) Гусьатникова П. В.
4) Марчак Н. М.

Улшо тичмаш данный почэш Харьков олаштэ 541.121 избиратэль гыч 534.611 йэҥ, вэс сэмын манаш, 98,8 процэнт голосоватлэн.

Харьков олаштэ чыла сайлымэ дэпутат-шамыч коммунист дэн бэспартийнэ-шамыч блокын кандидатышт улыт.

1) Калиничэнко Л. И.
2) Литвинов В. Ф.
3) Проскура Г. Ф.
4) Колэсник Н. Ф.

Улшо тичмаш данный почэш Тбилиси олаштэ 374.963 избиратэль гыч 358.578 йэҥ, вэс сэмын манаш, 95,6 процэнт голосоватлэн.

Тбилиси олаштэ чыла сайлымэ дэпутат-шамыч коммунист дэн бэспартийнэ-шамыч блокын кандидатышт улыт:

1) Бэрийа Л. П.
2) Мазанашвили Э. Н.
3) Гвишиани М. М.
4) Ишхнов С. М.
5) Чичинадзэ Д. А.
6) Циклаури А. В.
7) Вэршков П. А.

Улшо тичмаш данный почэш Ташкэнт олаштэ 356.272 избиратэль гыч 333 811 йэҥ, вэс сэмын манаш, 93,7 процэнт голосоватлэн.

Ташкэнт олаштэ чыла сайлымэ дэпутат-шамыч коммунист дэн бэспартийнэ-шамыч блокын кандидатышт улыт:

1) Каганович Л. М.
2) Йусупов У.
3) Йулдашэв М.
4) Йэмцов В. Я.
5) Абдурахманова М.

Улшо тичмаш данный почэш Баку олаштэ 512.545 избиратэль гыч 489 298 йэҥ, вэс сэмын манаш, 95,5 процэнт голосоватлэн.

Баку олаштэ чыла сайлымэ дэпутат шамыч коммунист дэн бэспартийнэ-шамыч блокын кандидатышт улыт:

1. Багиров М. Д.
2. Губкин И. М.
3. Иэвсэйэнко М. А.
4. Кульков Н. О.
5. Йакубов Мир Тэймур Мир Алэкпэр оглы
6. Асланова Чимназ Абдул Али кизы
7. Бабайэв Али Ага Гусэин Кули оглы
8. Синайский-Михайлов С. И.
9. Игнатьйэв В. Т.

СССР Вэрховный Совэтыш сайлышашлан Цэнтральный избиратэльный комиссий.

Марий АССР гыч СССР Вэрховный Совэтыш дэпутат-шамычым сайлымэ список

Сойуз Совэтыш сайлалтшэ дэпутат-шамыч

1) ЖАДНОВ Зиновий Йаковльэвич—Шэрнур избиратэльный округ.
2) ИГНАТЬИЭВ Григорий Игнатьйэвич—Йошкар-Ола избиратэльный округ.

Национальность Совэтыш сайлалтшэ дэпутат-шамыч

1) ОРЭХОВ Василий Димитрийэвич—Оршанкэ избиратэльный округ.
2) КЭЛЬБЭДИНА Капиголина Михайловна—Иошкар Ола сэльский избиратэльный округ.
3) ТОРЭЙЭВ Василий Фэдорович—Иурин избиратэльный округ.
4) ТОЛСТОВА Анна Афанасьйэвна—Лопатин избиратэльный округ.
5) ФЭДОРОВ Алэксандр Игнатьйэвич — Шэрнур избиратэльный округ.
6) ПЭТРУНИЧЭВ Николай Алэксэйэвич—Звэнига избиратэльный округ.
7) МИКЭРКИН Иван Никонорович—Кырык-Марий избиратэльный округ.
8) ПИКИНА Валэнтина Фэдоровна—Иошкар-Ола оласэ избиратэльный округ.
9) КАРАЧАРОВ Алэксандр Иванович—Марий-Турэк избиратэльный округ.
10) БОГДАНОВ Василий Николайэвич—Кужэнэр избиратэльный округ.
11) СЭРГЭЙЭВА Марийа Сэргэйэвна—Морко избиратэльный округ.

РСФСР гыч Национальность Совэтыш сайлалтшэ дэпутат

1) ШМИДТ Отто Йульйэвич—Казанский избиратэльный округ.

Большэвиклан калыкын ўшанымыжэ дэч шэргакан нимат укэ

14 дэкабрьыштэ Шэрнурышто СССР Вэрховный Совэтыш сайлымэ итог лўмэш кугу митинг лийын. Митингыш 500 йэҥ погынэн.

Сойуз Совэтыш сайлашлан Шэрнур окружной избиратэльный комиссийын прэдсэдатэльжэ Абрамов йолташ митингым погынышо шамычлан Шэрнур избиратэльный округ гыч Сойуз Совэтыш шуко йўк дэнэ З. Я. Жаднов йолташ сайлалтын, манын увэртарыш.

Абрамов йолташ З. Я. Жаднов йолташлан Сойуз Совэтыш дэпутатлан сайлалтмэ удостовэрэным пуыш.

Национальность Совэтыш сайлашлан Шэрнур окружной избиратэльный комиссийын прэдсэдатэльжэ Попов йолташ А. И. Фэдоров йолташлан Национальность Совэт дэпутатыш сайлалтмэ удостовэрэным пуыш.

Митингыштэ ВКП(б) Марий Обком сэкрэтарь пашам шуктэн шогышо, Союз Совэтын дэпутатшэ З. Я. Жаднов йолташ выступатлэн.

Жаднов йолташ шкэ мутыштыжо большэвиклан калыкын ўшанымыжэ дэч шэргакан нимоат укэ. Мый шкэ практичэский пашаштэм Лэнин дэн Сталинын образыштым кучаш да шукташ мутым пуэм, манын ойлыш.

Ик гэктар гыч 28 цэнтиэр

Ожно Чарнур йал (Кужэнэр район) гэктар гыч 2-3 цэнтнэр дэч утла шурно лэктышым налын огылгын, кызыт „Восход" колхоз ик гэктар гыч 28 цэнтнэрым налын.

Посна колхозник-шамыч 400-500 пут дэнэ налыт.

Тэвэ стахановка Горинова Валь шкэтшак 300 пут утла налэш. **Фавстов.**

Йошкар-Оласэ 13 №-ан избиратэльный участкыштэ. Самырык избиратэль-шамыч 12 дэкабрьыштэ сайлаш толыт. Фото—Овэчкиным.

„Искра“ колхозын члэнжэ-шамыч (Йошкар-Ола р-н) 12 дэкабрьыштэ голосоватлаш кудалыт.
Фото Овэчкинын.

В. Д. Орэхов йолташлан дэпутатыш сайлымэ нэргэн удостовэрэньым пумо

13 дэкабрьыштэ кастэнэ ВКП(б) Оршанкэ райком сэкрэтарьын кабинэтыштыжэ Оршанкэ избиратэльный округ гыч Национальность Совэтыш сайлышашлан окружной избиратэльный комиссий члэн-шамыч, общэствэннэ организаций-шамычын лўмын уполномочэнный дэн пэчать прэдставитэль - шамыч погынэныт.

Тыштэ Оршанкэ окружной избиратэльный комисс прэдсэдатэль Ишутинов йолташ голосованьын рэзультатшэ нэргэн протоколым лудэш. Оршанкэ избиратэльный округ гыч национальность Совэт дэпутатыш шуко йўк дэнэ Василий Димитрийэвич Орэхов йолташ сайлалтын.

Варажым Ишутинов йолташ Национальность Совэт дэпутатлан сайлымэ нэргэн В. Д. Орэхов йолташлан удостовэрэньым пуа.

Удостовэрэньым налмыжэ годым Национальность Совэтыш дэпутат Василий Димитрийэвич Орэхов йолташ тыгэ ойла:

—Йолташ-шамыч, округысо избиратэль - шамыч мланэм ўшанэн, мыйым Вэрховный Совэт дэпутатыш сайлэныт. Тидэ кугу докумэнтым кидыш налын, мый тыгэ ўшандарэм: калыкын ўшанэн пумо пашажым практик паша дэнэ шукташ уло вийэм, энэргийэм пыштэм, кугу Лэнин-Сталин партий вэрч мучашдымын прэданнэ лийам да партий дэн калыкын пашажым шуктымаштэ кўлэш лийэш гын, шкэ илышэмымат ом чамаnэ! (Пэш чот сово кырымаш).

14 дэкабрьыштэ Оршанкэ сэлаштэ СССР Вэрховный Совэтыш сайлымын итогшо лўмэш кугу митинг лийын. Митингыштэ Национальность Совэтын дэпутатшэ Орэхов йолташ выступатлэн. Тудым калык кужун совым кырэн ваплийын.

Мый шочшо-шамычэм дэнэ да вийан элэм дэнэ моктанэм

(Ордэноносэц ЧУЛКОВ ГУРИЙЫН аважэ дэнэ кутырмаш гыч)

—Мый йорло крэсаньык йэшэш шочынам, — ойла Чулкова Качырий,—авам ушкал ончышо, а мый авам воктэн воспитатлалтынам.

Рындино сэлаштэ, кызыт Чуваш рэспублик, баринлан авам дэнэ коктын пашам ыштэн илышна. Мый индэш ийашэм годым барийын прэвэ-шамычым оролэнам. Тунамсэ илышын нөлылыкшым кызыт шарнашат йөсӧ.

Коммунист партий вуйлатымэ дэнэ Октябрь рэвольуций чыла шэмэр калыкым эрыкыш лукто да пийалан илышым пуыш.

Сталинский Конституций чыла калыклан тунэмаш, пашам ышташ ик авам пуэн,—Чулкова Качырий куанэн йэшара,—12 ийэш кэчын чыла калыкын пийалжэ вэрч тыршышэ коммунист дэн бэспартийный - шамычын блокышт вэрч, мэмнан родинлан эн прэданнэ йэн-шамыч вэрч йўклэнам. Тидэ кэчэ курымешлан шўмэшэм кодэш.

Мыйын шочшэм-шамыч пийалан жапыштэ илат. Совэт элыштэ сай воспитатлалтыныт да эшэ воспитатлалтыт. Мэмнан элыштэ гына коммунист партий пийалан рвэзылык вэрч тырша. Мыйын Гурий эргым Йошкар Армийыштэ танковый частьын капитанжэ. Родинэ ончылно шкэ обязанностьшым чэсть дэнэ шуктэн шогымыжлан тудым мэмнан правитэльствэ эн кугу наградэ дэнэ—Лэнин ордэн дэнэ наградитлэн. Вэс эргым-шамычат отвэтствэннэ пашаштэ ыштат.

В. Чэгайэв.

Коммунист дэн бэспартийнэ-шамыч блокын сэнгаш лийдымэ дэмонстрацийжэ

СССР Вэрховный Совэтыш сайлымаштэ коммунист дэн бэспартийнэ-шамыч Сталинский блокын чаплэ сэнгымашыжэ пўтынь совэт элыштэ пэш чот йывыртымашан нөлталтмашым тарватэн.

Коммунист дэн бэспартийнэ - шамыч блокын сэнгымыжым Йошкар столицэ шэмэр-шамыч 15 дэкабрьыштэ пэш кугу пайрэм дэмонстраций дэнэ палэмдэн.

16 шагатат 30 минутышто куатлэ прожэктор-шамыч волгалтарымын чаплэ Йошкар площадьыш дэмонстрант-шамычын пэрвой колоннышт пурышт. Нунын коклаштэ—столицысэ Сталинский избиратэльный округын шэмэржэ-шамыч. Нунылан социализм элын Вэрховный Совэт дэпутатышкыжэ кандидатлан чыла калыкын выставитлымэ йэн вэрч—родной да йӧратымэ Сталин вэрч голосоватлаш пэш кугу пийал вэрэштын.

Мавзолэйын шола трибуныштыжо Молотов, Калинин, Хрущэв, Димитров, Булганин, Будьонный, Шкирьатов йолташ-шамыч улыт.

Стьаг дэн плакатлаштэ Иосиф Виссарионович Сталинлан, тудын лишыл соратникшэ-шамычлан да питомэцшэ-шамычлан—СССР Вэрховный Совэт дэпутат-шамычлан саламлымэ шокшо мут-шамыч возалтыныт.

Дэмонстрант-шамыч колоннысла гыч совэт элын тушманжэ - шамычым шыдын шиктарэн кычкырымэ йўк шэргылтэш:

„Долой фашизмым! Калыкын тушманжэ - шамычым троцкистско-бухаринский фашист шпион дэн дивэрсант-шамычым вожгэ куклэн пытарэна!“

Кутлэ, йывыртышэ йэн-шамыч Йошкар площадь гоч чарнидэ кум шагат годым эртэныт.

15 дэкабрьыштэ Лэнинград шэмэр-шамычын куатлэ пайрэм дэмонстрацийышт кок шагат утла шуйнэн. Туштo 750 тўжэм йэн лийын. Дэмонстрант - шамыч элын вэрховный органышкыжэ шкэныштын сайлымэ йэнгыштым—трибуныштo улшo Жданов, Угаров, Пэтровский, Смэтанин дэн молo йолташ-шамычым шокшын саламлэныт.

◆◆◆

Танаков дэн Жэлонкин политик тунэммашым начар вуйлатат

Йошкар-Ола район комсомол организаций XIV-шэ область комсомол конфэрэнцийын пунчалжым шуктымаш вэрч путырак начар кучэдалэш. Большэвик партий историйым тунэммаш пашам вэрласэ комсомол организацийлаштэ пэш начарын шындымэ. Район кӧргыштo чылажэ 54 политкружокым организоватлымэ. Нинын кокла гыч 8 кружокшo пашам йӧршын огыт ыштэ. Район кӧргыштӧ чылажэ 52 комсомолэцым политик тунэммаш дэнэ авалтымэ огыл.

„Авангард“ колхоз пэлэнсэ пэрвичный организацийыштэ чылажэ 8 комсомолэц уло. Тидэ организацийыштэ май тылзэ годсэк политучобо йӧршын лийын огыл. Пропагандист Кальайэв шойак сводкыж дэнэ райкомолым ўшандарэн шога.

„Будьонный“ колхоз пэлэнсэ пэрвичный организацийыштэ пропагандистлан С. Охотиным райкомол пэнгыдэмдэн, тудо улыжат ик кана вэлэ занятийым эртарэн, а варажым мийэнат шогалын огыл. ВЛКСМ райком комсомол организацийын кушшашыжэ вэрч пэш лушкыдын кучэдалэш. Район мучко 180 колхоз уло. Тугэ гынат, 46 колхозышто вэлэ пэрвичный комсомол организаций уло. Комсомолыш пураш пумо С. Кульэшникован йодмашыжым йомдарымэ. Тидэ „Авангард“ колхоз пэлэнсэ комсомол организацийыш ВЛКСМ райкомолын политучобо отдэл вуйлатышыжэ Жэлонкин йолташ мийэн гынат, нимогай пэлышымат пуэн огыл. „Будьонный“ колхоз пэлэнсэ комсомол организаций шаланымашкэ шуын. Туштo улыжат 2 комсомолэц вэлэ кодын. Ситартышыжэ комсоргшат укэ.

Посна комсомол организацийлаштэ члэн взнос окса тўлымашат нимолан йӧрдымын кайа. Комсомолэц-шамыч Фэдотов Пэтр дэнэ Краснова Марийа йолташмыт члэн взносым пэл ий да ийдалык жап мартэ тўлэн огытыл. Комсомол погынымаш пэш шуэн эрталтэш.

ВЛКСМ райком пропагандист - шамычым начар вуйлата. Нунылан 4 тылзэ коклаштэ кок кана вэлэ сэминар лийын, тушкыжат 26 пропагандист олмэш 15 йэн вэлэ коштын. Йошкар-Ола райкомолын начар вуйлатымыж нэргэн ик кана вэлэ огыл сигнал лийын. Тугэ гынат, ВЛКСМ райком сэкрэтарь Танаков дэн политучобо отдэл вуйлатышэ Жэлонкин йолташ шкаланышт нимогай выводым ыштэн огытыл. Колхозласэ комсомол организаций-шамычлан политучобым организоватлаш вэрышкак лэктын полышым пуман.

Афанасьйэва.

ВЭРХОВНЫЙ СОВЭТЫШ САЙЛЫМЭ ИТОГ ЛЎМЭШ ЙОШКАР-ОЛАСЭ ШЭМЭР-ШАМЫЧЫН ПОГЫНЫМАШ

15 дэкабрь. Кас. Жап куд шагатыш лишэмэш. Йошкар-Оласэ чодра-тэхник институтын актовый залжэ калык дэнэ шыгыр тэмын. Тышкэ Йошкар Оласэ шэмэр-шамыч СССР Вэрховный Совэтыш сайлымэ итогым колышташ погынэныт.

Погынымашым ВКП(б) горком сэкрэтарь Кулагин йолташ почэш. Прэзидиумыш Вэрховный Совэт дэпутат ордэноносэц Г. И. Игнатьйэв, ВКП(б) обком сэкрэтарь Жданов, Йэмэльйанов, МАССР Исполком прэдсэдатэль обязанностьым шуктышо Бусыгин, ВЛКСМ обком сэкрэтарь Рьабчиков йолташ-шамыч, молат сайлалтыт.

Погынымаш пэш вийан совым кырэн Сталин, Молотов, Каганович, Ворошилов, Калинин, Йэжов, Жданов, Косиор, Чубарь, Микойан, Тэльман, Хозэ Диас, Долорэс Ибаррури да Крупскайа йолташ-шамычым почэтный прэзидиумыш сайла.

Йошкар-Ола избиратэльный округ гыч Ушэм Совэт дэпутатыш сайлымэ итог нэргэн увэртараш мут Сойуз Совэтыш сайлашлан окружной избиратэльный комиссий прэдсэдатэль Бусыгин йолташлан пуалтэш.

—Тыланэт, Григорий Игнатьйэвич, окружной избиратэльный комисс лўм дэнэ тидэ удостовэрэньым пуэм. Тый марий калыкын достойный эргыжэ—мэмнан избиратэльный округ гыч Вэрховный Совэтын Ушэм Совэтын дэпутатшылан сайлалтынат,—манын Бусыгин йолташ, Григорий Игнатьйэвичлан Вэрховный Совэт дэпутат улмыжо нэргэн удостовэрэньым пуа.

Вара мут мэмнан дэпутат Игнатьйэв йолташлан пуалтэш.

—Мланэм пэш кугу чэсть логалын. Марий рэспублик шэмэр-шамыч мыйын ўмбакэ путырак кугу ўшанымашым пыштыт. Кугу Лэнин-Сталин партийын пашажэ вэрч таштыдэ кучэдалын, мый тидэ ўшаныам шукташ уло вийэм пыштэм,—манын Григорий Игнатьйэвич шкэ мутшым кошарта.

Йошкар-Ола избиратэльный округ гыч Национальность Совэтыш дэпутатлан сайлымэ итог нэргэн окружной избиратэльный комиссий прэдсэдатэль Пономарьэв йолташ ойла.

—Йошкар-Ола избиратэльный округ гыч Национальность Совэт дэпутатлан Валэнтина Фэдоровна ПИКИНА йолташ сайлалтын,—манын тудо увэртара.

Погынымаш ик йўк дэнэ рэзольуцийым принимата.

—Вэрховный Совэтыш сайлымаштэ коммунист дэн бэспартийный - шамычын блокышт, ушэмышт путырак чаплэ рэзультатым пуышт. 12 дэкабрь—Лэнин Сталин партийлан, Кугу Сталинлан совэт калыкын мучашдымын прэданнэ улмыжым ончыктыш,—манын рэзольуцийыштэ ончыктымо.

И. Алэксандров.

190

Ронгышто шуко пионьэр отрäд пашам огыт ыштэ

Ронго районышто пионьэр пашам начар шындымэ нэргэн „Рвэзэ Коммунист“ газэтыш йатыр гана возымо ыльэ. Тугэ гынат, Ронго райкомол пионьэр пашам сайэмдаш шоналтэнат огыл. Пионьэр-шамыч коклаштэ политик-воспитатэльный паша пэш начар шындымэ. Вожатый шамыч огыт ситэ. Адак вожатыйлан кöм вэрэштынып тудым шогалтылыныт. Райкомолын пионьэр отдэл вуйлатышыжэ Пирогова йолташ вожатый-шамычым ок вуйлатэ, вуным ок шинчэ. Тидын дэнак йатыр отрäд-шамыч пашам йöршын огыт ыштэ.

Тэвэ, Кугэнгэр пэлэ кыдалаш школ пэлэнсэ пионьэр отрäдым налына Райкомол тидэ отрäдыш вожатыйлан комсомолышто шогыдымо, проходимэц, йÿшö Лэрмонтовым шогалтэн. Тудын „вуйлатымыж“ дэнэ отрäд шаланымашкэ шуын. Кызыт тидэ отрäдыш йöршын пионьэр пашам шинчыдымэ роно бухгалтэр Пайдэрмыжэвым шогалтэныт. Тудо отрäдыш толынат тошкалын огыл.

Отрäд звэналан шэлмэ огыл. Воспитатэльнэ паша ок ыштэлт. Садлан пионьэр-шамыч галстук дэч посна коштыт, тÿрлö ок кÿл пашам ыштэлыт.

Тыгак Кундыш Нур тÿнгалтыш школ пэлэнсэ пионьэр отрäд нимогай пашам ок ыштэ. Отрäд вожатый Головин йолташ отрäдыш толынат ок шогал. Пионьэр-шамычым ок палэ.

Райкомол сэкрэтарь Сорокин йолташлан пионьэр паша вуйлатымашым сайэмдашыжэ кÿлэш.

Савэльйэв И.

Ситыдымашым тöрлаташ кÿлэш

Йошкар-Ола Музыкальнэ-тэатральнэ училищыштэ пионьэр отрäд уло. Тидэ отрäдыштэ ÿмаштэ 30 пионьэр утла ыльэ. Тэний тидэ отрäд изэмын вэлэ, у гыч толшо пионьэр-шамычым учотыш налын огытыл.

Пионьэр сбор лиймаш укэ. Тидэ чыла пионьэр пашам чараклэн шога.

Шуко пионьэр-шамыч галстукым сакэн огыт кошт. Пионьэр отрäдыштэ пырдыж газэт лукмым чарнымэ. Воспитатэльный паша нигунар огэш ыштэлт, пионьэр коклаштэ крэдалмаш, шолыштмаш шарлэн.

Чыла ончыктымо ситыдымаш-шамыч отрäд вожатыйын Зайцэван шинча ончылныжак лийын шога. Но Зайцэван пионьэр пашам аклыдымыжлан лийын, комсомол организацийын вожатыйым ончыдэ шогалтымыжлан кöра пионьэр пашам луштарымашкэ шуктэныт.

Чыла ситыдымашым кÿчык жапыштак тöрлаташ школысо комсомол организаций вуйын шогэ.

Потапов М.

Пионьэр пашам эрэ вуйлатэн шогыман

Шэрнур район, Кой-Сола пэлэ кыдалаш школышто Косарэв лÿмэш 2 шо номэран пионьэр отрäдыштэ паша лушкыдэмын. Вожатый тунэмаш тÿнгалмэ жап гычак укэ. Отрäдыштэ политик воспитатэльный паша огэш ыштэлт.

Пионьэр-шамыч галстук дэч посна коштыт, йужо пионьэржэ хулиганланат. Тэвэ (Вэршинин, Лучков, Анисимов) тÿрлö осал мутым ойлыштыт. Нунак школышто начар тунэмыт.

Тыгай ситыдымаш пашам Шэрнур райкомоллан кызытак тöрлаташыжэ пижман.

И. П. Иванов.

Вожатый кÿлэш

Кугэнгэр пэлэ кыдалаш школ (Ронго р-н) пэлэнсэ пионэр отрäдыштэ 70 пионьэр шотлалтэш. Нунын коклаштэ нимогай пашат ок ыштэлт.

Вожатый укэлан кöра чыла паша начарэштын. Пырдыж газэт лукмаштэ паша огэш ыштэлт.

Ронго райкомол кунам вожатыйым пуа гын?

Бушков И.

Созонова пионьэр пашам мондэн

Руйа-Сола пэлэ кыдалаш школ (Ронго район) пионьэр отрäдыштат паша лушкыдэмын. Отрäд сбор вэсэлан огэш эртаралт. Садланак сборышто пионьэр-шамыч огыт кошт.

Тунэммэ ий тÿнгалмэ дэч вара лачак отрäд совэт иккана лийын. Вожатый Созонова нымогай пашамат огэш ыштэ.

Пионьэр.

Вэрховный Совэтыш сайлымаштэ полшышт

„Йÿлэдÿр“ колхозышто (Ронго район) 12 дэкабрь— Вэрховный Совэтыш сайлымэ кэчэ сай эртыш. Колхозник, колхозница шамычын избиратэльный участкыш голосоватлаш каймэ шэнгэкышт изи йоча-шамычым ончаш пионьэр-шамыч кодыныт.

Загайнова Анук.

Алатов, комсомол озанлыкым тыгэ огыт аралэ

Кырык-Марий районышто комсомол озанлык пашам пэшак начар шындымэ. Учот нимогай укэ. Районышто кунар комсомолэц улмым райкомол ок шинчэ. 900 возыдымо личный карточкым пионьэр отдэл вуйлатышын ÿстэлыштыжэ суралыдэ киктэныт. Адак пэш шуко „мэртвый душ“ шотлалтэш. Райкомол нинэ комсомолэц-шамычын куш каймыштым ок шинчэ. Нуннылан личный картычкыштым кычалаш ок полшо.

Архивым крыс-шамыч шалалтэн пытарэныт да тушкак пыжакшым оптэныт.

Райкомол комсомолыш пуртымаштэ ВЛКСМ уставым нарушатлэн. Комсомолыш ик комсомолэцын рэкомэндацыж дэнэ пуртылыныт. Адак 120 комсомолэцлан май тылзэ гыч комсомол билэтым пуэн огытыл.

Комсомол озанлык тыгак пэрвичный комсомол организацийыштат пэш начар шындымэ. Тэвэ МТС пэлэнсэ комсомол комитэтын сэкрэтарьжэ Ручкин шкэ организацийыштыжэ кунар комсомолэц улмымат огэш палэ. Комсомол озанлыкым суралыдымэ шкафыштэ кийыкта. Тыгак Жданов лÿм колхоз пэлэнсэ организацийыштэ комсомольский докумэнт-шамычым начар аралат.

Кырык-Марий райкомол да тудын сэкрэтарьжэ Алатов йолташ комсомол озанлыкыштэ порäдкым ышташ огэшат шоналтэ. XIV-шэ Область комсомол конфэрэнцийын комсомол озанлыкыштэ порäдкым ышташ ончыктымо пунчалым Кырык-Марий райкомол илышыш пурташ обäзан.

Корьукин.

(Сÿрэт М. Т. Смирновын).

Райкомоллан сэльпо пэлэнсэ комсомол организацийым ончалман

Параньгэ сэльпосо служышо да пашазэ-шамыч коклаштэ йÿмаш кумдан шарлэн. Тидэ йÿмашым йалпо вуйлатышэ Хасанов вуйлатэн шога. Тидэ вэлэ ок ситэ Хасанов прикащик-шамычлан кö аракам ок нал гын, тудлан колым да моло сатум ида ужалэ, манын приказым пуэн. Садлан прикащик да буфэтчик-шамыч арака налдэ колым да моло сатум огыт ужалэ.

Тыштэ критик дэн самокритик укэ. Посна пашазэ шамыч быт шотышто разложитлалтыныт. Хасанов дэч Рахматуллин критикым пызырат.

Комсомол организаций нимогай пашам ок ыштэ Тидэ ситыдымашым комсомол организаций тÿжвак луктын, тöрлаташ огэшат шоналтэ.

Райкомоллан тидэ комсомол организацийыш ончалман да чыла ситыдымашым тÿжвак луктын, тöрлаташ кÿлэш.

Мансур Сэрэбрьаков.

Капиталист эллаштэ

Китай калыкын воззваньыжэ

Китай газэт-шамыч Шанхайысэ китай калыкын пÿтынь китай калыклан лукмо воззваньыжым пэчатлэныт. Воззваньыштэ тыгэ ойлалтэш:

— Шанхайысэ кум миллионан китай калык тыгэ ойла: Шанхай ындэ тылзэ годым йапонэц-шамыч кидыштэ гынат, тудо пÿтыньэк цэнтральный правитэльствэ дэн тудын вуйлатышыжэ-шамыч могырышто, рэспублик вэрч шкэ илышыжым пуаш йамдэ. Шанхай калык тушман дэнэ вигузэат сотрудничэствоватлаш огэш тÿнгал, йапон сатум налаш да нацэй интэрэсым прэдатлышэ нимогай пашаштат участвоватлаш ок тÿнгал. Шанхайэш ыштымэ марионэточный правитэльствым Шанхай калык признаватлаш отказа.

Пытартышлан воззваний китай правитэльствын энэргийжым кок пачаш кугэмдаш, нацийын сущэствованьыжэ вэрч умбакыжат кучэдалын, тушман дэнэ нимыньарат кэлшаш огыл ÿжэш.

Италий Лига наций гыч лэктын

Лига нацийын гэнэральный сэкрэтарьжэ Авэноль итальан вэс эл кокла паша министр Чиано дэч тыгай тэлэграммым налын: „Кугу фашист совэтын пунчалжэ нэгызэш увэртарэм: 1937 ий 11 дэкабрь гыч Италий Лига наций гыч лэктэш“.

Италийын тидэ тошкалмашыжын нэгызыштыжэ итальан фашизмлан ончыкылыкыштыжо нимогай сайым кондаш сöрыдымэ внутрэннэ да внэшнэ порäдкан нэлылык-шамыч кийат.

Отв. рэдактор—Г. М. ЭРСКИЙ.

Упол. Марлита А-570 Тираж 2860 экз. Йошкар-Ола, Маргосиздатын 1-шэ типогр. ВЛКСМ Маробком дэн горком орган. Савыктышэ „М. К“